

ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ ΣΤΟΝ 21^ο ΑΙΩΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Το συγκεκριμένο¹ Σχέδιο απευθύνεται πρωτίστως στον Πρωθυπουργό και τον Υπουργό Υγείας, στα πολιτικά κόμματα και στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Συγχρόνως, το Σχέδιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί από φορείς και επιστημονικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της Δημόσιας Υγείας.

Το Σχέδιο παρουσιάζει τα δομικά στοιχεία (building blocks) ενός σύγχρονου Συστήματος Δημόσιας Υγείας, καθώς και τις προϋποθέσεις εφαρμογής τους. Οι προτάσεις είναι ιεραρχημένες και θα μπορούσαν να συγκροτήσουν έναν στρατηγικό οδικό χάρτη με ορίζοντα το 2030. Το εγχείρημα δεν αφορά στο σύστημα παροχής υπηρεσιών περίθαλψης, αλλά στις διατομεακές πολιτικές, τις υπηρεσίες και δραστηριότητες που αφορούν στην πρόληψη και προαγωγή υγείας, την προστασία και παρακολούθηση της υγείας σε πληθυσμιακό επίπεδο και τη διαχείριση κρίσεων, όπως η πανδημία από τη νόσο COVID-19.

Το Σχέδιο είναι το αποτέλεσμα στενής συνεργασίας με την πανεπιστημιακή και επαγγελματική κοινότητα, καθώς και ευρύτατων διαβουλεύσεων με επιστημονικούς, πολιτικούς και κοινωνικούς φορείς.

Οι ενότητες του Σχεδίου διαμορφώθηκαν με βάση το πλαίσιο λειτουργιών Δημόσιας Υγείας του Π.Ο.Υ. και τις πιο σύγχρονες έννοιες παρεμβάσεων και διακυβέρνησης για την υγεία και την ευεξία.

Το Σχέδιο δίνει μεγάλη έμφαση στο δικαίωμα στην υγεία, την ισότητα και τη βιωσιμότητα και προτείνει τέσσερις άξονες θεώρησης και δραστηριοποίησης για μια συστηματική προσπάθεια αναβάθμισης της Δημόσιας Υγείας: τον **πολιτικό**, τον **επιστημονικό**, τον **στρατηγικό** και τον **επιχειρησιακό**. Το Σχέδιο αναδεικνύει και τονίζει τόσο τη σημασία της θέσης της υγείας στο επίκεντρο όλων των πολιτικών, όσο και τον κομβικό ρόλο της αυτοδιοίκησης πρώτου και δεύτερου βαθμού στην παροχή υπηρεσιών Δημόσιας Υγείας σε πληθυσμιακή και κοινοτική βάση.

Το εγχείρημα για την αναβάθμιση της Δημόσιας Υγείας στη χώρα απαιτεί εκτεταμένο διάλογο, ευρεία συναίνεση και συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων από την αρχή της όλης διαδικασίας και, πρωτίστως, ισχυρή πολιτική βούληση.

¹ Το παρόν Σχέδιο Δράσης αποτελεί σύνοψη μιας εκτενέστερης Έκθεσης που θα ολοκληρωθεί, μετά από ένα δεύτερο γύρο διαβουλεύσεων και διαλόγου, ο οποίος θα ακολουθήσει μετά την εκδήλωση παρουσίασής του.

Για να είναι βιώσιμη και αποτελεσματική η προσπάθεια αναβάθμισης του Συστήματος Δημόσιας Υγείας, θα πρέπει να διαμορφωθεί ως Εθνικό Διατομεακό Πρόγραμμα υπό τον Πρωθυπουργό με μεσοπρόθεσμους και μακροπρόθεσμους στόχους.

Οι πιθανότητες επιτυχίας μιας σοβαρής προσπάθειας εκσυγχρονισμού του Συστήματος Δημόσιας Υγείας θα μεγιστοποιηθούν εφόσον επιτευχθεί **διακομματική και διεπιστημονική συναίνεση** ως προς τους στόχους, τις αρχές και τις βασικές κατευθύνσεις του εγχειρήματος. Υπό το πρίσμα αυτό, προτείνεται η διοργάνωση σχετικού «Συνεδρίου Συναίνεσης για τη Δημόσια Υγεία».

Περαιτέρω, προϋπόθεση για την υλοποίηση ενός τέτοιου Σχεδίου είναι η **γενική ευαισθητοποίηση** όλων των εμπλεκόμενων μερών για το περιεχόμενο και τις προσεγγίσεις της σύγχρονης, επιστημονικά τεκμηριωμένης Δημόσιας Υγείας.

Οι κύριες προτάσεις του Σχεδίου είναι:

1. Ένταξη της υγείας και της ευεξίας του πληθυσμού στο επίκεντρο των πολιτικών και στρατηγικών κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης (health in all policies).
2. Εναρμόνιση των στρατηγικών της Δημόσιας Υγείας με την υλοποίηση των θεματικών στόχων της ατζέντας 2030 του Ο.Η.Ε.
3. Δημιουργία **Ανώτατου Διυπουργικού Συμβουλίου για την Υγεία και την Ευεξία**.
4. **Αύξηση των δαπανών για τη Δημόσια Υγεία** (προληπτική φροντίδα) και αναθεώρηση του τρόπου με τον οποίο κατανέμονται οι διαθέσιμοι πόροι με στρατηγική στόχευση και βιώσιμες δράσεις.
5. Δημιουργία δομών και **μηχανισμών διατομεακής και διεπιστημονικής διακυβέρνησης για την υγεία** σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο (οριζόντια και κάθετα) με έμφαση στη συνεργασία, τον συντονισμό και τη λογοδοσία.
6. Επανασύσταση του **Εθνικού Συμβουλίου Δημόσιας Υγείας**, ως Ανεξάρτητης Αρχής ή ως αυτόνομου οργάνου.
7. **Αναδιοργάνωση του Ε.Ο.Δ.Υ.** με ειδικότητες απ' όλο το επιστημονικό φάσμα και μετεξέλιξή του σε ένα σύγχρονο Ινστιτούτο Δημόσιας Υγείας.
8. Δημιουργία **Σώματος Λειτουργιών Δημόσιας Υγείας**.
9. Θεσμοθέτηση της **ετήσιας Έκθεσης Υγείας του πληθυσμού** της χώρας προς τη Βουλή.
10. **Ενίσχυση του ρόλου των αιρετών Περιφερειών και των Δήμων** στη Δημόσια Υγεία με διακριτούς και συμπληρωματικούς ρόλους.
11. **Λειτουργική διασύνδεση της Δημόσιας Υγείας με την πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας**.
12. Δημιουργία και λειτουργία του **Ενιαίου Ηλεκτρονικού Συστήματος Δεδομένων Υγείας**.
13. Στο **επιστημονικό και επιχειρησιακό πλαίσιο** το σύστημα Δημόσιας Υγείας θα πρέπει να μπορεί να δραστηριοποιείται αποτελεσματικά στους εξής έξι τομείς: κοινωνικούς, οικονομικούς και περιβαλλοντικούς προσδιοριστές της υγείας, συμπεριφορές υγείας, αντιμετώπιση των ανισοτήτων και των αναγκών ευάλωτων πληθυσμών, πληθυσμιακές παρεμβάσεις, εγγραμματοσύνη υγείας και ενδυνάμωση και εμπλοκή της Κοινωνίας των Πολιτών.
14. Δημιουργία **ενιαίου στρατηγικού πλαισίου αναφοράς** με το οποίο θα εναρμονίζονται όλα τα υπάρχοντα και τα νέα εθνικά θεματικά σχέδια και **θέσπιση εθνικών στόχων** για την υγεία, την ευεξία και την ισότητα.
15. Επένδυση στη **συνεχιζόμενη κατάρτιση/εκπαίδευση και ανάπτυξη δεξιοτήτων όλων των λειτουργιών Δημόσιας Υγείας** σε σύγχρονες πρακτικές στο κέντρο, την περιφέρεια και τοπικά.
16. Δημιουργία **πλατφορμών διαλόγου και συνεργασίας** των κοινωνικών, επιστημονικών, πολιτικών και επαγγελματικών ομάδων για την υγεία, την ευεξία και τη βιωσιμότητα.
17. Να δοθεί ειδική μέριμνα στις ανάγκες ομάδων του πληθυσμού που κατοικούν σε **απομακρυσμένες περιοχές**, όπως τα ακριτικά νησιά και οι ορεινοί οικισμοί.

Το Σχέδιο στις επιμέρους ενότητες προσδιορίζει **στρατηγικές προτεραιότητες στους ακόλουθους βασικούς τομείς της Δημόσιας Υγείας**: εκτίμηση αναγκών υγείας του πληθυσμού, ισότητα και ευαλωτότητα, προαγωγή υγείας, ψυχική υγεία, πρόληψη και προστασία, διαχείριση κρίσεων και κοινωνία των πολιτών.

